

FRANCUSKI

Magda Cel

ucz się
podróżując

dodatek do broszurek:
Spotkanie z Orleanem
Benedyktyni i diukowie
znad Loary
Wizyta w Blois i Chambord

gramatyka i ćwiczenia

Orlean, Sully-sur-Loire, Blois

Magda Cel

Ucz się podróżując – Orléan, Sully sur Loire, Blois. Gramatyka i ćwiczenia.

Copyright © by Magda Cel 2014

Virtualo Self-publishing 2014

ISBN 978-83-272-4254-9

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie i kopiowanie całości lub części publikacji zabronione bez pisemnej zgody autora

Ucz się podróżując – Orlean

Apprends en voyageant - Orléans

1. Gdzie jedziesz? Où vas-tu ?

Wymowa :

Où – **ou** wymawia się jak polskie **u**.

Vas – **V** wymawia się jak **w**, -s nie wymawia się.

Tu – aby wymówić francuskie **u** układamy usta jak do **u**, a wymawiamy **i**. Dźwięk podobny do ü w języku niemieckim.

Où ? – Gdzie?

Vas – jedziesz

Tu – ty

Proszę zwrócić uwagę na inwersję często stosowaną w tworzeniu zdań pytających. Polega ona na zmianie szyku zaimka i czasownika.

Zdanie twierdzące:

Je vais à Orléans. (Jadę do Orleanu)

Zdanie pytające przy użyciu intonacji:

Où tu vas ?

Zdanie pytające przy użyciu inwersji:

Où vas-tu ?

Zdanie pytające przy użyciu zwrotu *est-ce que*:

Où est-ce que tu vas ?

Zwrot **est-ce que** (czytaj: eske) najczęściej tłumaczy się na polski przez **czy**, ale gdy jest poprzedzony **où**, albo innym słowem pytającym, nie tłumaczy się go. Oto inne proste pytanie utworzone na trzy podane wyżej sposoby:

Zdanie pytające przy użyciu intonacji:

Tu vas à Orléans ?

Zdanie pytające przy użyciu inwersji:

Vas-tu à Orléans ?

Zdanie pytające przy użyciu zwrotu *est-ce que*:

Est-ce que tu vas à Orléans ?

W przypadku ostatniego zdania nie ma problemu z przetłumaczeniem **est-ce que** (czytaj: eske) jako **czy**.

aller - iść, jechać

Je vais – Jadę, idę

Tu vas – Jedziesz, idziesz

Il, elle va – On, ona jedzie, idzie

Nous allons – Jedziemy, idziemy

Vous allez – Jedziecie albo forma grzecznościowa Pan/Pani jedzie, Państwo jadą, idziecie

Ils, elles vont - Oni, one jadą, idą

2. Jadę do Orleanu. - Je vais à Orléans.

Wymowa:

Je - **J** wymawia się jak polskie **ż**; **e** na końcu takich wyrazów jak **je, le, me, ce, se, te** wymawia się. Układamy usta jak do **o** i mówimy krótkie **e**.

Vais - **V** wymawia się jak **w**, **ai** wymawia się jak **e**, **-s** w języku francuskim bardzo często nie wymawia się spółgłosek występujących na końcu wyrazu:

Je vais

Nous

Orléans

Jednak gdy po słowie, kończącym się na spółgłoskę, występuje słowo zaczynające się od samogłoski, wówczas wymawiamy spółgłoskę występującą na końcu słowa. Proces ten nazywa się *liaison – połączenie*. Co ciekawe w przypadku **-s** nie tylko się je wymawia, lecz ulega ono udźwięcznieniu i jest wymawiane jak **-z**.

Je vais à Orléans.

Nous allons ...

Je (ja) – zaimek osobowy nieakcentowany, 1 osoba liczby pojedynczej. Nie występuje samodzielnie, w przeciwieństwie do języka polskiego musi towarzyszyć czasownikowi.

Przykłady:

Je suis ici. – (ja) Jestem tutaj. (czasownik być – patrz zdanie 9)

Qui est ici ? – Kto jest tutaj?

Moi. (a nie Je) – Ja.

aller - iść, jechać (zawsze z przyimkiem à – do)

Je vais – jadę

Tu vas – jedziesz

Il, elle va – (on, ona) jedzie

Nous allons – jedziemy

Vous allez – jedziecie albo forma grzecznościowa Pan/Pani jedzie, Państwo jadą

Ils, elles vont - (oni, one) jadą

À – w, do

à Orléans – w Orleanie, do Orleanu.

Je suis à Orléans. – Jestem w Orleanie.

Je vais à Orléans. – Jadę do Orleanu.

3. Czym tam jedziesz ? – Tu y vas comment ?

Wymowa :

Tu – aby wymówić francuskie **u** układamy usta jak do **u**, a wymawiamy **i**.

Y – **y** wymawia się jak polskie **i**.

Vas – **v** wymawia się jak **w**, **-s** nie wymawia się.

Comment – **c** wymawia się jak **k**; **mm** jak jedno **m**; **en** jak nosowe **a** jak na przykład w bransoletka, kwadrans.

Y – Tam (w domyśle: do Orleanu).

Zaimek *y* zastępuje miejsce poprzedzone okolicznikiem miejsca *-à*:

Nous allons à Orléans. – Jedziemy do Orleanu.

Nous y allons. – Jedziemy tam.

Nous sommes à Orléans. – Jesteśmy w Orleanie. (Czasownik być – patrz zdanie 9)

Nous y sommes. – My tam jesteśmy.

Comment ? – jak? w jaki sposób? czym?

Pytania:

Zdanie pytające przy użyciu intonacji:

Comment tu y vas ?

Zdanie pytające przy użyciu intonacji:

Tu y vas comment ?

Zdanie pytające przy użyciu inwersji:

Comment y vas-tu ?

4. Pociągiem. – En train.

Wymowa:

En – **en** wymawiamy jak nosowe **a** np. w: bransoletka, kwadrans.

Train – **ain** wymawiamy podobnie jak *ę*.

Un train – Pociąg , jakiś pociąg

Un – rodzajnik nieokreślony używany z rzeczownikami rodzaju męskiego.

Nous allons à Orléans en train. – Jedziemy do Orleanu pociągiem.

Nous y allons en voiture. – Jedziemy tam samochodem.

Une voiture – samochód, jakiś samochód.

Une – rodzajnik nieokreślony używany z rzeczownikami rodzaju żeńskiego.

Zwróćmy uwagę, że w zwrotach:

en voiture – samochodem

en train – pociągiem

rzeczownik nie jest poprzedzony rodzajnikiem.

5. Jedziemy tam pociągiem. – Nous y allons en train.

Wymowa:

W języku francuskim zazwyczaj nie wymawia się spółgłosek występujących na końcu słowa:

Nous

Nous sommes

Jednak gdy po słowie, kończącym się na spółgłoskę, występuje słowo zaczynające się od samogłoski, wówczas wymawiamy spółgłoskę występującą na końcu słowa. Proces ten nazywa się *liaison* – *połączenie*. Co ciekawe w przypadku *-s* nie tylko się je wymawia lecz ulega ono udźwięcznieniu i jest wymawiane jak **-z**.

Nous_y allons

Nous_y sommes

Ou – **ou** wymawia się jak polskie **u**.

Y – **y** wymawia się jak polskie **i**.

Allons – **ll** wymawia się jak **l**. W języku francuskim podwójne spółgłoski zawsze wymawia się jak pojedynczą spółgłoskę, **s** końcowe nie wymawia się.

En – **en** wymawiamy jak nosowe **a** np. w: bransoletka, kwadrans.

Train – **ain** wymawiamy podobnie jak **ę**.

Y – Tam

W domyśle: do Orleanu.

Zaimek **y** zastępuje miejsce poprzedzone okolicznikiem miejsca **à**:

Nous allons à Orléans. - Jedziemy do Orleanu.

Nous y allons. - Jedziemy tam.

Nous sommes à Orléans. - Jesteśmy w Orleanie. (Czasownik być – patrz zdanie 9)

Nous y sommes. - My tam jesteśmy.

6. Trzeba tam jechać. – Il faut y aller.

Wymowa:

Faut - **au** wymawiamy jak **o**, -**t** na końcu słowa nie wymawia się.

Y = i

Aller – **ll** jak **l**, **er** jak **e** z ustami ułożonymi jak do **i**.

Il faut – trzeba, należy

Wyrażenie to istnieje tylko w 3 osobie liczby pojedynczej. Tworzy się je przy pomocy zaimka **il** oraz czasownika **falloir**, który odmienia się tylko w 3 osobie liczby pojedynczej w różnych czasach.

Czas teraźniejszy - Présent :

Il faut aller à Orléans. – Trzeba jechać do Orleanu.

Il faut y être. – Trzeba tam być .

Czas przyszły – Futur simple:

Il faudra aller à Orléans. – Trzeba będzie pojechać do Orleanu.

Il faudra y être. – Trzeba będzie tam być. (czasownik być – patrz zdanie 9)

Czas przyszły bliski – Futur proche:

Il va falloir aller à Orléans. – Trzeba będzie pojechać do Orleanu.

Czas przeszły złożony – Passé composé:

Il a fallu aller à Orléans. – Trzeba było pojechać do Orleanu.

Czas przeszły prosty niedokonany – Imparfait:

Il fallait aller à Orléans. – Trzeba było jeździć do Orleanu.

Il faut y aller en train. – Trzeba tam jechać pociągiem.
Il faut y aller en voiture. – Trzeba tam jechać samochodem.

7. Poproszę bilet do Orleanu. – Un aller simple pour Orléans, s'il vous plaît.

Wymowa:

Un – wymawia się jak *ɛ* przy jednocześnie zaokrąglonych ustach.

Aller – *l* jak jedno *l*, nie wymawia się spółgłoski na końcu słowa.

W języku francuskim bardzo często nie wymawia się spółgłosek: **d, g, p, r, s, t, x, z** jak również nieakcentowanej samogłoski **e** jeżeli znajdują się one na końcu wyrazu. Wymawia się **e** akcentowane oraz spółgłoski kiedy następny wyraz zaczyna się od samogłoski lub **h**.

Simple – **im** jak polskie *ę*, nie wymawia się końcowego **e**.

Pour – **ou** wymawia się jak **u**.

Orléans – **an** jak **a** nosowe w słowie kwadrans, **-s** nie wymawia się.

Vous – **ou** wymawia się jak **u**, **-s** nie wymawia się.

Plaît – **ai** wymawia się jak **e**, **-t** nie wymawia się.

un – rodzajnik nieokreślony używany z rzeczownikami rodzaju męskiego. Tłumaczenie: jakiś, pewien, jeden.

Un aller – jazda, podróż, przejazd

Un billet – bilet

Un billet d'avion – bilet na samolot

Un billet de train – bilet na pociąg

Na dworcu kupujemy:

Un aller simple – bilet w jedną stronę (dosłownie: jeden przejazd). W tym przypadku możemy przetłumaczyć **un** jako jeden, chodzi bowiem o jeden bilet, a nie o jakiś bilet.

Un aller-retour – bilet powrotny (dosłownie : przejazd tam i z powrotem).

Ale gdy ktoś nas spyta:

Qu'est-ce que c'est ? – Co to jest ?

Odpowiemy:

Un billet de train. – Bilet na pociąg.

albo

C'est un billet de train. – To jest bilet na pociąg.

A nie:

Un aller simple. – Bilet w jedną stronę.

pour – do

Un aller simple pour Orléans. - Bilet w jedną stronę do Orleanu.

Un aller simple pour Paris. - Bilet w jedną stronę do Paryża.

Z czasownikiem **aller** używamy zawsze przyimka **à**.

Aller à – iść, jechać do

Je vais à Orléans. – Jadę do Orleanu.
Ils vont à Paris. – Oni jadą do Paryża.
Elle va à la gare. – Ona idzie na dworzec.

Zapamiętajmy :
Un aller pour – jeden bilet (przejazd) do
Aller à – iść, jechać do, na

Zwrot grzecznościowy:
S'il vous plaît – Poproszę

8. Gdzie jesteś? - Où es-tu ?

Wymowa:
Où – **ou** wymawia się jak polskie **u**.
Es – **s** nie wymawia się.
Tu – aby wymówić francuskie **u** układamy usta jak do **u**, a wymawiamy **i**.

Où? – gdzie?
Proszę zwrócić uwagę na inwersję, często stosowaną w tworzeniu zdań pytających. Polega ona na zmianie szyku zaimka i czasownika.

Zdanie twierdzące:	Je suis à Orléans.
Zdanie pytające przy użyciu intonacji:	Où tu es ?
Zdanie pytające przy użyciu inwersji:	Où es-tu ?
Zdanie pytające przy użyciu zwrotu <i>est-ce que</i> :	Où est-ce que tu es ?

Zwrot **est-ce que** (czytaj: eske) najczęściej tłumaczy się na polski przez **czy**, ale gdy jest poprzedzony **où**, albo innym słowem pytającym, nie tłumaczy się go. Oto inne proste pytanie utworzone na trzy podane wyżej sposoby:

Zdanie pytające przy użyciu intonacji:	Tu es à Orléans ? (Jesteś w Orleanie?)
Zdanie pytające przy użyciu inwersji:	Es-tu à Orléans ?
Zdanie pytające przy użyciu zwrotu <i>est-ce que</i> :	Est-ce que tu es à Orléans ?

W przypadku ostatniego zdania nie ma problemu z przetłumaczeniem **est-ce que** (czytaj: eske) jako **czy**.

Uwaga: W 1 osobie liczby pojedynczej czasu teraźniejszego nie stosuje się inwersji. Istnieją jednak wyjątki, oto kilka z nich: ai-je, fais-je, suis-je, vais-je, vois-je.

9. Jestem w Orleanie. - Je suis à Orléans.

Wymowa:
Je - **J** wymawia się jak polskie **ż**; **e** na końcu takich wyrazów jak **je, le, me, te, se, ce** wymawia się. Układamy usta jak do **o** i mówimy krótkie **e**.
suis - aby wymówić francuskie **u** układamy usta jak do **u**, a wymawiamy **i**, **-s** nie wymawia się.

À = a

Orléans – **an** jak **a** nosowe w słowie kwadrans, **s** nie wymawia się.

Jednak gdy po słowie kończącym się na spółgłoskę, występuje słowo zaczynające się od samogłoski, wówczas wymawiamy spółgłoskę występującą na końcu słowa. Proces ten nazywa się *liaison* – *połączenie*. W przypadku **s** nie tylko się je wymawia lecz ulega ono udźwięcznieniu i jest wymawiane jak **z**.

Je suis _à Orléans.

Vous _êtes

être - *być*

Je suis - jestem

Tu es - jesteś

Il, elle est - jest

Nous sommes - jesteśmy

Vous êtes – jesteście albo forma grzecznościowa Pan/Pani jest

Ils, elles sont – oni, one są

Uwaga: zaimek osobowy (ja, ty, on, ona, my, wy, Pan, Pani, oni, one) jest obowiązkowy w języku francuskim.

à – w, do

à Paris - w Paryżu, do Paryża

à Varsovie - w Warszawie, do Warszawy

Je suis à Paris – Jestem w Paryżu.

Je vais à Paris – Jadę do Paryża.

10. Po lewej, bulwar Martin. - À gauche, le boulevard Martin.

Wymowa:

À – jak a.

Gauche – **au** wymawia się jak **o**, **ch** jak **sz**, **-e** nie wymawia się na końcu wyrazu.

Le – wyjątkiem są **le, je, me, te, se, ce, de**. W słowach tych układamy usta jak do **o**, i mówimy krótkie **e**.

Boulevard – **ou** wymawia się jak polskie **u**, **v** wymawia się jak **w**, **d** nie wymawia się na końcu wyrazu.

Martin – **in** wymawia się jak **e**.

Proszę zwrócić uwagę, że francuskie **à gauche** można tłumaczyć jako **w lewo** albo **po lewej stronie**.

À gauche, Orléans. – Po lewej, Orlean.

Elles vont à gauche. – One idą w lewo.

La gauche to nie tylko **lewa strona** ale również **lewica** w znaczeniu politycznym.

11. Po prawej, co to jest? - À droite, qu'est-ce que c'est ?

Wymowa:

Droite – **oi** jak **la**, **-e** nie wymawia się na końcu wyrazu.

Qu'est-ce que c'est – wymawia się jak **keskese**.

À droite można tłumaczyć jako **w prawo** albo **po prawej stronie**.

À droite, Orléans. – Po prawej, Orlean.

Elles vont à droite. – One idą w prawo.

La droite to nie tylko **prawa strona** ale również **prawica** w znaczeniu politycznym.

Qu'est-ce que c'est ? [kɛs kə sɛ] – Co to jest?

C'est un billet de train. – To jest bilet na pociąg.

C'est un billet pour Orléans. – To jest bilet do Orleanu.

C'est Orléans. – To jest Orlean.

12. To jest kościół. - C'est une église.

Wymowa:

C'est – wymawia się jak **se**.

une – **u** wymawia się jak **i** przy czym usta ułożone są jak do **u**; **e** na końcu słowa nie wymawia się.

Église – **s** pomiędzy dwoma samogłoskami wymawia się jak **z**; **e** na końcu słowa nie wymawia się.

C'est = Ce est to jest

Ponieważ **ce** kończy się na samogłoskę, a **est** zaczyna od niej, pierwsza z nich musi wypaść.

Proces ten nazywa się elizją.

Odmiana czasownika **être - być**

Je suis - jestem

Tu es - jesteś

Il, elle est – on, ona jest

Nous sommes - jesteśmy

Vous êtes – jesteście albo forma grzecznościowa Pan/Pani jest

Ils, elles sont – oni, one są

Uwaga : zaimek osobowy (ja, ty, on, ona, my, wy, Pan, Pani, oni, one) jest obowiązkowy w języku francuskim.

Une église – kościół

Une – rodzajnik nieokreślony stosowany z rzeczownikami rodzaju żeńskiego w liczbie pojedynczej. Używamy go mówiąc o rzeczy bliżej nieznaney. Gdy ktoś nas spyta **co to jest ? qu'est-ce que c'est ?** [kɛs kə sɛ] odpowiemy **C'est une église**.

13. To jest kościół św Paterna. – C'est l'église Saint Paterne.